

Yleiset ohjeet toimintamerkin tekemiseen:

Vaalipöllö-merkki suoritetaan tekemällä alla listattuja ja esiteltyjä tehtäviä. Tehtäviä on yhteensä 17, joista 11 on tarkoitettu kaikille ikäkausille ja 4 viimeisintä vain tarpojille sekä sitä vanhemmille ikäkausille. Jokaiseen tehtävään on erilliset ohjeet osallistujien ikäkauden mukaan. Ohjeet ovat suuntaa antavia, ja esimerkiksi samoajat voivat halutessaan tehdä tehtäviä myös vaeltajille tarkoitettujen ohjeiden avulla.

Ohjeet on tehty helpottamaan tehtävien tekemistä, mutta niitä ei ole pakko noudattaa orjallisesti. Tärkeintä on, että tehtävän otsikossa mainittu asia tulee tehtyä. Esimerkiksi “askartelen vaalimainoksen” -tehtävän tehdäkseen täytyy askarrella vaalimainos, mutta toteutustapa on sinänsä vapaa. Toivomme, että ryhmänjohtajat kannustavat jokaista osallistumaan aktiivisesti tehtävien tekemiseen. On kuitenkin tärkeää huomata, että osallistuminen tarkoittaa eri tehtävien kohdalla eri asioita: sudenpennun ei tarvitse julkaista somepostausta itse, vaan riittää että hän on paikalla kun postausta suunnitellaan ja toteutetaan. Jokaisen ikäkauden edustajan tulee tehdä ikäkauden määrittämä määrä tehtäviä, jotta merkin voi saada. Alla olevasta listauksesta näkee, kuinka monta tehtyä tehtävää merkin saaminen kultakin ikäkaudelta vaatii.

Tehtävien määrä ikäkausittain:

SU	6
SE	6
TA	7
SA	8
VA	9
AI	9

TEHTÄVÄT JA OHJEISTUKSET:

1. Tutustun omaan vaalipiiriini. Tiedän mistä alueesta se koostuu.

2. Tiedän mikä on eduskunta ja mitkä ovat sen tärkeimmät tehtävät.
3. Leikin ryhmäni kanssa eduskuntavaalii aiheista leikkiä.
4. Tutustun WWW.PARTIOEHDOKKAAT.FI -sivustoon.
5. Tunnen partiolaisten eduskuntavaalitavoitteet
6. Tutustun eduskuntavaaliehtokkaseen.
7. Tutustun ehdokkaiden vaalimainoksiin.
8. Askartelen vaalimainoksen.
9. Osallistun ryhmäni järjestämiin vaaleihin.
10. Tutustun äänestämiseen.
11. Osallistun vaalikahveihin.
12. Julkaisen eduskuntavaalit2023-teemaisen somepostauksen.

1.TUTUSTUN OMAAN VAALIPIIRIINI (SU SE TA SA VA AI)

TA SA: Ryhmä selvittää hakukoneen tai muun lähteen avulla oman vaalipiirinsä rajat ja siihen kuuluvat kunnat. Seuraavaksi ryhmä voi tarkastella vaalipiiriään suhteessa muihin vaalipiireihin ja miettiä, miksi se on eri kokoinen kuin vaikkapa Lapin piiri tai Helsingin piiri. Ryhmä selvittää, kuinka monta ehdokasta valitaan eduskuntaan omalta vaalipiiriltä? Entä kuinka monta naapuripiiristä? Miksi koko Suomi ei voi olla vain yksi yhteinen vaalipiiri?

Ryhmä valitsee yhdessä yhden paikan tai asian, jota haluaisi kehittää oman vaalipiirinsä tai kuntansa sisällä, ja jonka edistämiseksi tarvittaisiin eduskunnan päätäntävaltaa. Kehittämisen kohde voi olla esimerkiksi uusi kansallispuisto tai parempi rautatieyhteys toiseen kaupunkiin, äänestysikärajan laskeminen kuntavaaleissa tms. Ryhmä voi esimerkiksi tutustua jonkin sanomalehden mielipidekirjoituksiin ja etsiä sieltä heitä kiinnostavia aiheita. Jos ryhmä pääsee yhteisymmärrykseen heitä kiinnostavasta kohteesta, ryhmä voi halutessaan tehdä aiheesta somepostauksen tai vaikka kirjeen kansanedustajalle.

Extra: Jos ryhmäämme kiinnostaa partion kehittäminen harrastuksena ja järjestönä, voimme myös tutustua partiolaisaloitteeseen, joka on partiolaisten oma minikansalaisaloite. Partiolaisaloitteen voi tehdä kuka tahansa jäsenmaksun maksanut partiolainen, ja jos aloitetta kannattaa yli 100 partiolaista, niin keskusjärjestö Suomen Partiolaiset ottaa sen käsittelyyn.

Tehtyihin partiolaisaloitteisiin pääsemme tutustumaan seuraavan linkin kautta:
<https://osallistu.partio.fi/>.

2. TIEDÄN MIKÄ ON EDUSKUNTA JA MITKÄ OVAT SEN TÄRKEIMMÄT TEHTÄVÄT (SU SE TA SA VA AI)

TA SA : Ryhmä selvittää yhdessä, mikä eduskunta on, ja mistä siellä päätetään. Alla olevan kysymyslistan avulla ryhmä voi järjestää kilpailun, jossa ryhmäläiset yrittävät pareittain selvittää vastaukset listan kysymyksiin. Ensimmäisenä kaikkiin kysymyksiin oikeat vastaukset löytänyt pari voittaa.

Ryhmäläiset voivat myös jakautua pienryhmiin ja tehdä eduskunta-aiheiset tietovisat (esim. Kahoot.it). Tietovisassa ryhmäläiset voivat kysellä toisiltaan kunnan päätöksentekoon liittyviä kysymyksiä. Kun kaikkien pienryhmien kysymykset ovat valmiita, ryhmä voi vuorotellen pelata valmiit tietovisat.

Ryhmä voi myös tutustua eduskunnan toimintaan seuraamalla lähetyksiä eduskuntasalista. Kyselytunteja voi seurata esimerkiksi Yle Areenasta ja täysistuntoja ja valiokuntien kuulemisia eduskunnan verkkolähetyssivuilta. <https://verkkolahetys.eduskunta.fi/fi/>

Kysymyslista tehtävän toteuttamisen avuksi:

- Mikä on eduskunnan ja kunnanvaltuuston ero?
- Mistä kaikista asioista eduskunnassa päätetään?
- Mitä tekee Eduskunta? Entä hallitus?
- Mitä ovat valiokunnat tai ministeriöt?
- Mihin nuorten tai lippukunnan alueen asioihin eduskunnassa voidaan vaikuttaa?
- Kuka eduskuntavaaleissa voi asettua ehdolle?
- Miten eduskuntavaaleissa voi asettua ehdolle?
- Mitä ovat valtiopäivät, täysistunto, kyselytunti?
- Missä ministeriöissä päätetään esimerkiksi lapsille ja nuorille tärkeistä asioista?

3. LEIKIN RYHMÄNI KANSSA

EDUSKUNTAVALIAIHEISTA LEIKKIÄ (SU SE TA SA VA AI)

Tässä tehtävässä ryhmä pääsee leikkimään jotakin eduskuntavaali aiheista leikkiä. Alla on lueteltuna kolme esimerkkileikkiä, jotka voi toteuttaa suoraan kokouksessa. Leikeillä voi esimerkiksi alustaa kokouksen aiheita tai testata ryhmäläisten osaamista kokouksen päättyessä. Vaihtoehtoisesti ryhmänjohtaja voi keksiä oman eduskuntavaaliteemaisen leikin. Helpon oman leikin keksiminen onnistuu muuntamalla jokin valmis ja tuttu leikki eduskuntavaaleihin sopivaksi. Leikkiä suunnitellessa on hyvä muistaa, että nuorimmille ikäkausille yksinkertaisin leikki voi eduskuntapäätöksentekoon liitettynä olla haastava.

Hallitushippa

TA SA VA AI: Hallitushippa on muunnelma poliisi ja rosvo -leikistä. Osallistujat saavat leikistä eniten irti, jos he hahmottavat jo valmiiksi hallituksen rakenteen. Leikkiä ennen osallistujat voivat selvittää esimerkiksi internetistä, millaisia rooleja ministereillä on hallituksessa. Leikin aluksi ryhmänjohtaja tai leikin vetäjä selventää yhteisesti kaikille ministerin tehtävät ja eri ministeriöt. Tämän jälkeen vetäjä valitsee yhden tai useamman osallistujan pääministeriksi ja valtiovarainministeriksi. Muut leikkijät ovat kansanedustajia hallitusneuvottelussa. Pääministeri ja valtiovarainministeri yrittävät ottaa kansanedustajia kiinni ja jakaa heitä ministeriöihin, jotka voivat sijaita eri puolilla pihaa. Leikkijät voivat pelastaa kansanedustajan ministeriöstä takaisin hallitusneuvotteluihin kertomalla hänelle toiveen, jonka toivoisivat hallituksen toteuttavan.

Mitä tiedät eduskuntavaaleista -leikki

SU SE TA SA VA AI: Leikki pohjautuu Väri-leikkiin. Leikin ideana on, että osallistujat ottavat eri kokoisia askeleita leikinjohtajan huutamien eduskuntavaaleihin liittyvien väittämien perusteella. Väittämien vaikeustasoa vaihtamalla leikki muovautuu eri ikäkausille sopivaksi. Ennen leikin aloittamista voidaan sopia millaisia askeltyyppejä leikissä käytetään (esimerkiksi tipu, kani, kukko tai jättiläinen) ja millaisia erilaiset askeleet ovat. Leikin alussa leikinjohtaja seisoo seinää vasten selin muihin. Muut osallistujat asettuvat lähtöviivalle noin 20 metrin päähän leikinjohtajasta. Leikinjohtaja huutaa yksitellen erilaisia väittämiä, kuten "Se, kuka tietää jonkin ministeriön nimeltä, saa liikkua kolme kukonaskelta eteenpäin" tai "Jos olet nähnyt vaalimainoksen, ota yksi jättiläisen askel". Jokaisen väittämän kohdalla leikinjohtaja voi päättää askelmäärän ja askeltyypin. Osallistuja, joka ensimmäisenä pystyy koskettamaan leikinjohtajaa ja huutamaan oman nimensä, on seuraava leikinjohtaja.

Esimerkiväittämiä:

1. Tiedän mikä eduskunta on.

2. Tiedän missä eduskuntatalo sijaitsee.
3. Tiedän jonkin ministeriön nimeltä.
4. Tiedän milloin seuraavat eduskuntavaalit ovat.
5. Tiedän kuka on Suomen pääministeri.
6. Olen leikkinyt eduskuntavaaliaiheista leikkiä.
7. Olen tehnyt Vaalipöllö-merkin tehtäviä.
8. Olen nähnyt vaalimainoksen.
9. Olen joskus äänestänyt. (ryhmän omissa tai oikeissa vaaleissa)
10. Olen katsonut vaalivideon.
11. Olen ollut vaaleissa ehdokkaana. (ryhmän omissa tai oikeissa vaaleissa)
12. Olen vierailut vaalikojulla.
13. Olen käynyt äänestyspaikalla.
14. Tunnen tai tiedän jonkun eduskuntavaaliehdokkaan.
15. Haluaisin asettua ehdolle eduskuntavaaleissa.

Eduskunta-visa

TA SA VA AI: Tässä leikissä osallistujat jakautuvat 3–4 hengen joukkueisiin, jotka seisovat jonoissa niin, että kunkin jonon ensimmäinen seisoo vierekkäin samalla viivalla. Joukkueita vastapäätä seisoo leikinjohtaja, joka huutaa yksitellen erilaisia eduskunnan päätöksentekoon liittyviä väittämiä. Väittämän kuultuaan joukkueet miettivät, onko väite totta vai tarua. Jos väite on joukkueen mielestä totta, joukkueen jäsenet nousevat seisomaat ja nostavat kädet ylös sekä peukut pystyyn huutaen “Jee!”. Jos väittäjä on joukkueen mielestä tarua, joukkueen jäsenet menevät kyykkyy ja huutavat “Buu!”. Tämän jälkeen leikinjohtaja kertoo oikean vastauksen ja leikkijät voivat siirtyä seuraavaan väittämään. Leikkijät voivat muuntaa leikin myös kilpailuksi niin, että nopeimmin oikein vastannut joukkue saa pisteen.

Osallistujat voivat toteuttaa leikin esimerkiksi eduskunnan päätöksentekoon tutustumisen jälkeen, jolloin he voivat hyödyntää siinä esimerkiksi tehtävän 2 Kahoot-visoissa esiin tulleita väittämiä. Leikkijät voivat käyttää alla olevia esimerkkiväittämiä apuna. Osallistujien kannattaa etsiä väittämiin oikeat vastaukset jo etukäteen.

Esimerkkiväittämiä:

1. Eduskunta säätää lakeja. (oikein)
2. Eduskunta voi päättää mitä haluaa. (väärin)

3. Eduskuntaa johtaa pääministeri. (väärin)
4. Eduskunta päättää talousasioista. (oikein)
5. Eduskunnassa on 200 kansanedustajaa. (oikein)
6. Täysistuntoja voi seurata paikan päällä. (oikein)
7. Täysistunnossa kuka tahansa voi saada puheenvuoron. (väärin)
8. Täysistunnot voi katsoa myöhemmin tallenteena. (oikein)
9. Eduskunnan asiakirjat ovat salaisia. (väärin)
10. Eduskuntavaalit ovat neljän vuoden välein. (oikein)
11. Eduskuntavaaleissa voi äänestää kuka tahansa. (väärin)

4. TUTUSTUN WWW.PARTIOEHDOKKAAT.FI - SIVUSTOON (SU SE TA SA VA AI)

TA SA: Ryhmä vierailee www.partioehdokkaat.fi -sivustolla ja tutustuu eduskuntavaalien partioehdokkaisiin. Ryhmä voi esimerkiksi jakautua pienempiin ryhmiin ja tutkia sivustoa pienemmällä porukalla. Pienryhmät voivat käydä alla olevat kysymykset läpi ja etsiä niihin vastaukset. Kun kaikki ovat valmiita, ryhmä voi käydä yhdessä vastaukset läpi.

- Montako ehdokasta sivustolla on yhteensä?
- Ketkä ehdokkaat ovat ryhmäläisten omasta kunnasta?
- Löytyykö sivustolta ehdokkaita ryhmän omasta lippukunnasta?
- Löytyykö sivustolta muita tuttuja partiolaisia?
- Tietääkö tai tuntee joku ryhmäläinen jonkun ehdokkaan jotain muuta kautta?

Partioehdokkaat.fi -sivustoon tutustumisen jälkeen ryhmä kirjoittaa omat ehdokasesittelyt, jotka voisi lisätä sivustolle jos ryhmäläiset olisivat ehdolla eduskuntavaaleissa. Esittelyn kirjoittamisessa voi käyttää apuna seuraavia kysymyksiä:

- Mitä perustietoja kertoisin itsestäni esittelyssä?
- Millainen kuvaus kertoisi tärkeimmät tiedot itsestäni jollekin tuntemattomalle?
- Mitä teemoja ajaisin vaaleissa?
- Millaisten asioiden edistäminen olisi minulle kaikista tärkeintä?

5. TUNNEN PARTIOLAISTEN EDUSKUNTAVAALITAVOITTEET (SU SE TA SA VA AI)

Suomen Partiolaisten eduskuntavaalitavoitteet löytyvät osoitteesta:
<https://www.partio.fi/nyt/partioehdokkaat/eduskuntavaalit/>

TA, SA, VA, AI: Ryhmä tutustuu Suomen Partiolaisten asettamiin eduskuntavaalitavoitteisiin [partioehdokkaat.fi](https://www.partio.fi/nyt/partioehdokkaat/) sivuilla. Tapoja tutustua on monia. Vartiossa voidaan pohtia, miten SP:n vaalitavoitteet eroavat poliittisten puolueiden vaalitavoitteista. Entä mitä tarkoittaa, että Suomen partiolaiset on poliittisesti sitoutumaton?

Ryhmä voi tutustua myös puolueiden tai yksittäisten ehdokkaiden tavoitteisiin tai vaalilupauksiin ja verrata niitä SP:n tavoitteisiin. Ryhmä voi miettiä:

- minkä puolueiden vaaliohjelmista löytyy saman suuntaisia tavoitteita kuin Suomen Partiolaisilla? (tämän voi yhdistää esimerkiksi tehtävään “Tutustun ehdokkaiden vaalimainokseen”)
- onko jonkun puolueen vaaliohjelma täysin ristiriidassa SP:n vaalitavoitteiden kanssa?

Ryhmä voi myös tavoitteita käsitellessään miettiä:

- edustavatko ne koko järjestölle tärkeitä asioita?
- Mikä on partion vaalitavoitteista mielestämme tärkein?
- Miten voisimme itse edistää näiden tavoitteiden edistymistä?
- Keksimmekö itse lisää vaalitavoitteita partiolle?
- Jos olisimme itse ehdolla, olisimmeko valmiita sitoutumaan partion tavoitteisiin ja ilmoittautuisitteko itse partioehdokkaaksi?
- olisiko jotain pitänyt jättää pois?
- olisiko jotain pitänyt lisätä?
- millaisia asioita Suomen Partiolaisten ei tulisi ajaa?

6. TUTUSTUN EDUSKUNTAVALIEHDOKKAASEEN (SU SE TA SA VA AI)

TA SA: Ryhmä kutsuu eduskuntavaaliehdokkaan kokoukseen vieraaksi. Vierailun tarkoituksena on, että ehdokas kertoo millaista työtä eduskunta tekee ja millaista on olla ehdokkaana eduskuntavaaleissa. Ryhmä selvittää ensin miten ja missä kanavassa ehdokkaaseen saa otettua yhteyttä. Kun ryhmä on yhteydessä ehdokkaaseen ryhmäläiset kertovat ketä ryhmään kuuluu, miksi ryhmä haluaa ehdokkaan vierailulle sekä missä ja milloin vierailu tapahtuisi. Ryhmä lähestyy ehdokasta tilanteen vaatimalla virallisuudella. Jos ehdokas on jo jonkun poliittisen elimen edustaja, esim. kaupunginvaltuustossa, voi johtaja ehdottaa tapaamista esim. kaupungintalolla. Ennen vierailua ryhmä valmistelee listan kysymyksistä, jotka ehdokkaalle halutaan esittää.

Jos ryhmän kutsuma ehdokas ei ole partiolainen tai tunne partiotoimintaa, ryhmä voi vierailun alussa kertoa ehdokkaalle mitä partio on. Ryhmä voi suunnitella partion esittelyä jo etukäteen, ja ryhmäläiset voivat esimerkiksi askarrella partiotoiminnasta kertovan julisteen. Partiota tuntevallekin vierailijalle on hyvä kertoa aluksi ryhmän omasta lippukunnasta ja sen toiminnasta. Vierailun aikana ryhmä pyytää ehdokasta kertomaan omista sekä puolueensa vaaliteemoista sekä siitä, millaista on olla ehdokkaana. Ryhmäläiset kertovat ehdokkaalle itselleen tärkeistä aiheista ja esittävät toiveita tai parannusehdotuksia esimerkiksi nuorten asioihin liittyen. Ryhmä voi myös kertoa ehdokkaalle partion eduskuntavaalitavoitteista. Tätä varten ryhmä voi tutusta partion eduskuntavaalitavoitteisiin aktiviteetin numero 4: “Tutustun partioehdokkaat.fi -sivustoon” avulla. Partion eduskuntavaalitavoitteet ryhmä voi lyhyesti esitellä ehdokkaalle sivustolta löytyvän “Ehdokkaan taulun” avulla.

Jos vierailun järjestäminen lippukunnan kololle ei onnistu, ryhmä voi myös tavata ehdokkaan esimerkiksi videopuhelun välityksellä. Ryhmäläiset tekevät tällöinkin kysymyslistan etukäteen valmiiksi ja varmistavat yhdessä, ettei kukaan puhu päällekkäin. Tehtävän voi toteuttaa etänä myös niin, että ryhmä lähettää valitsemalleen kuntavaaliehdokkaalle sähköpostin tai videon. Ryhmä huomioi, että videon kuvaaminen vaatii etukäteen tapahtuvaa suunnittelua, ja vie enemmän aikaa kuin esimerkiksi sähköpostin kirjottaminen. Ehdokkaan vastauksen ryhmäläiset voivat lukea tai katsoa ryhmän viikkokokouksessa.

Vastaavat aktiviteetit Partio-ohjelmassa:

TA: Kaupunki-tarppo, kotiseutu, partio-ohjelma.fi

Yhteiskunta-tarppo, vaikuttaminen, partio-ohjelma.fi

SA: Osana yhteiskuntaa, kotikunnassa vaikuttamassa, partio-ohjelma.fi

7.TUTUSTUN EHDOKKAIDEN VAALIMAINOKSIIN (SU SE TA SA VA AI)

TA SA: Ryhmä tuo kokoukseen kaupungilla jaettuja lehtisiä tai sanomalehtiä, joissa vaalimainoksia on. Jos ryhmällä on käytössään internet ja tietokone, ryhmäläiset voivat tutustua ehdokkaisiin heidän vaalisivujensa kautta. Ryhmä voi myös katsoa ehdokkaiden vaalivideoita. Ryhmä voi tutustua mainoksiin esimerkiksi leikkimällä ehdokkaiden tuoretta kampanjapäällikköä ja pohtimalla ehdokkaan mainonnan perusteella, millainen on ehdokkaan kohderyhmän edustaja, eli kenelle mainos on erityisesti suunnattu. Ryhmä keskustelee seuraavista kysymyksistä:

- Millaisia erilaisia kohderyhmiä ryhmäläiset keksivät?
- Kuuluvatko ryhmäläiset itse johonkin kohderyhmään?
- Millainen on kunkin ryhmän tutkiman mainoksen kohderyhmä?
- Millaisissa kanavissa ehdokkaan kannattaisi mainostaa tavoittaakseen oman kohderyhmänsä?
- Millaiset teemat kohderyhmän edustajaa kiinnostavat?
- Ovatko ryhmäläiset itse jonkun ehdokkaan kohderyhmää?
- Vetoaako jokin mainoksista ryhmäläisiin?

Vastaavat aktiviteetit Partio-ohjelmassa:

TA: Yhteiskunta-tarppo, vaikuttaminen, partio-ohjelma.fi

8. ASKARTELEN VAALIMAINOKSEN (SU SE TA SA VA AI)

TA SA: Ryhmä askartelee vaalimainokset. Ryhmä voi tehdä mainokset yksin, pareittain tai pienryhmissä. Mainoksessa esiintyvä ehdokas voi olla askartelija itse, toinen ryhmäläinen tai ryhmänjohtaja. Mainoksen voi tehdä myös ideaaliehdokkaista tai muusta kuvitteellisesta henkilöstä. Ryhmä tekee ehdokkaasta mainoksen eduskuntavaaleihin, ja pohtii vaalien teemoja. Ryhmä valitsee mainoksia tehdessä kullekin ehdokkaalle oman numeron, joka näkyy ehdokkaan mainoksessa.

Ryhmäläiset kirjoittavat mainokseen myös ehdokkaan nimen ja piirtävät kuvan ehdokkaasta. Ryhmäläiset lisäävät mainokseen myös ehdokkaan vaaliteemoja eli hänelle tärkeitä asioita. Ryhmä voi myös esimerkiksi keksiä ehdokkaille omia iskulauseita tai some-tunnisteita. Ryhmäläisten tekemien mainosten formaatti voi olla mikä vain: esimerkiksi posterit, lappunen, Snapchat tai meemi. Paperisen mainoksen koristeluun ryhmä voi käyttää esimerkiksi tusseja, tarroja ja muita askartelutarvikkeita.

9. OSALLISTUN RYHMÄNI JÄRJESTÄMIIN VAALEIHIN (SU SE TA SA VA AI)

TA SA: Ryhmä järjestää omat vaalit esimerkiksi viikkokokouksessa. Ryhmä voi äänestää esimerkiksi kauden viimeisen kokouksen ohjelmasta tai leivontakokouksen resepteistä. Ryhmä voi myös leikkimielisesti äänestää johonkin ryhmäläisille tärkeään teemaan liittyvästä päätöksestä, kuten politiikasta tai ympäristöasioista. Ryhmä muistaa valita aiheen, josta kaikki ryhmäläiset tietävät jotain, ja johon kaikilla on jotain sanottavaa.

Vaalien ohjeet:

1. Ryhmä valitsee aiheen tai asian, josta äänestetään.
2. Ryhmäläiset jakaantuvat pienryhmiin, ja päättävät pienryhmän kesken oman ehdotuksensa äänestettävään asiaan liittyen. Kaikki pienryhmät myös valitsevat keskuudestaan edustajan vaalipaneelia varten.
3. Vaalipaneelissa jokaisen pienryhmän edustajat esittelevät oman ryhmänsä ehdotuksen ja perustelevat sen muille ryhmille. Johtaja tai joku osallistujista

voi toimia paneelin keskustelunjohtajana ja jakaa puheenvuoroja muille ryhmäläisille, jotka voivat esittää kysymyksiä.

4. Lopuksi ryhmä järjestää yhdessä suljetun lippuäänestyksen, jossa halukkaat ryhmäläiset voivat vuorotellen toimia vaalivirkailijoina.
5. Vaalitulosten julkistamisen jälkeen ryhmä nauttii vaalikahta, -mehut tai -kaakaot!

Ryhmä voi toteuttaa aktiviteetin myös järjestämällä “varjovaalit” eli valitsemalla oman kuvitteellisen eduskunnan. Varjovaaleissa puolet ryhmästä voi ensin olla ehdokkaita ja puolet äänestäjiä, ja ensimmäisten vaalien jälkeen ryhmäläiset voivat vaihtaa rooleja. Ryhmäläiset voivat olla ehdolla omana itsenään, tai valita itselleen roolihahmot. Roolihahmo voi olla jokin kuvitteellinen henkilö tai vaikka ideaaliehtokkaanne. Oman varjovaaliehtokkaan luomisessa ryhmäläiset voivat hyödyntää tehtävää 7: “Askartelen vaalimainoksen” siten, että ryhmäläiset valitsevat ehdokkaaksi henkilön joka esiintyy ryhmän tekemissä vaalimainoksissa.

Varjovaalien ohjeet:

1. Ryhmäläiset valitsevat itselleen ehdokkaan. Ehdokas voi olla ryhmäläinen itse tai esimerkiksi joku kuvitteellinen henkilö.
2. Ryhmäläiset valitsevat ehdokkaalleen äänestysnumeron, tärkeimmät vaaliteemat ja iskulauseet. Näiden keksimisessä ryhmäläisiä voi auttaa aktiviteetti 7: ”Askartelen vaalimainoksen”.
3. Ryhmä järjestää vaalitorin. Vaalitorilla jokainen ehdokas voi esitellä omia vaaliteemojaan ja vaalimainostaan äänestäjille. Äänestäjät eli toinen puolikas ryhmäläistä kiertää ehdokkaiden pisteitä ja kyselee heidän vaaliteemoistaan ja tavoitteistaan.
4. Ryhmä järjestää vaalipaneelin. Johtaja tai joku osallistujista voi toimia paneelin keskustelunjohtajana ja jakaa puheenvuoroja muille ryhmäläisille, jotka voivat esittää kysymyksiä ehdokkaille. Ehdokkaat vastaavat kysymyksiin ja perustelevat vastauksensa mahdollisimman hyvin.
5. Lopuksi ryhmä järjestää suljetun lippuäänestyksen, jossa äänestäjät äänestävät valitsemaansa ehdokasta. Ryhmä muistaa laittaa esille jokaisen ehdokkaan numeron. Vaalien vaalivirkailijana voi toimia ryhmänjohtaja tai halukas ryhmäläinen. Ryhmä voi myös pyytää toisen ryhmän johtajaa tai muuta paikalla olevaa lippukuntalaista toimimaan vaalivirkailijana.

6. Vaalitulosten julkistamisen jälkeen ryhmä nauttii vaalikaluit, -mehut tai -kaakaot!
7. Jos ryhmäläiset haluavat, niin tässä vaiheessa he voivat vaihtaa rooleja ja järjestää vaalit uudestaan niin, että ehdokkaat ovatkin tällä kertaa äänestäjiä ja äänestäjät ehdokkaita.

Ryhmä keskustelee vaalikaluiden yhteydessä tai tehtävän jälkeen erilaisista äänestys- ja vaalitavoista. Ryhmä selvittää vastaukset seuraaviin kysymyksiin keskustelemalla tai internetin avulla:

- Mikä on salainen äänestystapa?
- Mitä avoimella äänestystavalla tarkoitetaan?
- Kumpaa näistä ryhmän omissa vaaleissa toteutettu suljettu lippuäänestys edustaa?
- Mikä on vaalitapa?
- Mitä suhteellisella vaalitavalla tarkoitetaan?
- Mitä vaalitapaa eduskuntavaaleissa käytetään?
- Mikä on D'Hondtin menetelmä?
- Missä Suomen vaaleissa D'Hondtin menetelmää käytetään?

Vastaavat aktiviteetit Partio-ohjelmassa:

TA: Yhteiskuntasuhde-tarppo, Yhteiskunta-suuntaus, partio-ohjelma.fi

SA: Maailmankatsomusta muodostamassa, ennakkoluulot, partio-ohjelma.fi

10.TUTUSTUN ÄÄNESTÄMISEEN. (SU SE TA SA VA AI)

TA SA: Tarpoja tai samoaja lähtee mukaan äänestämään esimerkiksi vanhempien tai muiden partiolaisten kanssa, vaikka ei itse saisi äänestää. Jos omista tutuista ei löydy sopivaa seuraa äänestyspaikalle, voidaan lippukunnassa sopia että aikuis- tai vaeltajaporukka ottaa halukkaita samoajia ja tarpoja mukaan äänestysreissulle. Äänestyspaikalla tarpojat ja samoajat voivat havainnoida ympäristöä ja pohtia äänestysprosessin etenemistä. Täysi-ikäiset samoajat käyvät äänestämässä esimerkiksi vanhempien, partioporukan tai kavereiden kanssa. Äänestyspaikkaan

tutustumisen ja äänestämisen jälkeen ryhmä keskustelee yhdessä äänestämisestä ja sen merkityksestä.

Keskustelun apuna voi käyttää seuraavia kysymyksiä:

- Mikä on vaalisalaisuus ja mihin sitä tarvitaan?
- Onko äänestäminen vapaaehtoista?
- Miksi ihmiset käyvät äänestämässä? Millaisia syitä heillä voi olla?
- Jotkut eivät käy äänestämässä, mitä syitä heillä voi olla?
- Miksi äänestysikäraja on 18 vuotta? Pitäisikö sitä laskea tai nostaa?

11. OSALLISTUN VAALIKAHVEIHIN (SU SE TA SA VA AI)

TA SA: Äänestyspaikkaan tutustumisen tai äänestämisen jälkeen tarpojat tai samoajat voivat käydä yhdessä vaalikalhveilla. Vaalikalhveille voivat osallistua kaikki äänestyspaikalla mukana olleet: vaalikalhvittelu ei edellytä äänestämistä, sillä esimerkiksi alaikäiset eivät saa äänestää. Vaalikalhvien yhteydessä ryhmäläiset voivat keskustella äänestämisestä, mutta äänestykseen liittyvistä asioista keskusteltaessa on hyvä muistaa vaalisalaisuuden periaate.

12. JULKAISEN EDUSKUNTAVAALIT2023-TEEMAISEN SOMEPOSTAUKSEN (SU SE TA SA VA AI)

TA SA: Ryhmä julkaisee sosiaalisessa mediassa eduskuntavaaleihin liittyvää sisältöä. Ryhmä liittää postaukseen tunnisteet #partiolainenvaikuttaa, #partioscout ja #vaalipöllö. Postauksessa voi käyttää myös eduskuntavaalien omaa tunnistetta #eduskuntavaalit2023 sekä oman lippukunnan tai ryhmän tunnisteita. Ryhmä muistaa kertoa kuvatekstissä mitä postauksessa tapahtuu! Ryhmä voi tehdä postauksen esimerkiksi jostain vaalitulaisuudesta tai vaalipaneelistä. Postaus voi myös olla kuva tai video ryhmän kokouksesta, jossa tehdään Vaalipöllö-merkin tehtäviä. Ryhmä muistaa pyytää luvan julkaisemiseen postauksessa esiintyviltä.

Ryhmäläiset voivat julkaista postauksen esimerkiksi lippukunnan, oman ryhmän tai jonkun ryhmän jäsenen some-tilillä.

Vastaavat aktiviteetit Partio-ohjelmassa:

TA: Yhteiskunta-tarppo, mediavastuu, partio-ohjelma.fi

13. TEEN VAALIKONEEN (TA SA VA AI)

TA SA: Ryhmäläiset etsivät netistä eduskuntavaaleihin liittyvä vaalikoneen ja kokeilevat millaisia tuloksia siitä saa. Ryhmäläiset muistavat antaa toisten vastata rauhassa ja keskittyvät myös itse vastaamaan huolella, näin ryhmä saa tehtävästä enemmän irti. Jos joku ryhmäläinen ei ymmärrä jotakin kysymystä, niin hän voi pyytää muita ryhmäläisiä tai ryhmän johtajaa selventämään asiaa. Kun jokainen on rauhassa vastannut kysymyksiin, ryhmä keskustelee tuloksista esimerkiksi alla olevien kysymysten avulla. Ryhmä ottaa huomioon sen, että kenenkään ei ole pakko kertoa vastauksiaan tai mielipiteitään. Esimerkiksi Allianssin sivuilta löytyy juuri nuorille suunnattu vaalikone, jota kannattaa kokeilla.

Kysymyksiä keskustelua varten:

- Millaisia ehdokkaita vaalikone ehdotti ryhmäläisille?
- Olivatko ryhmäläiset yllättyneitä ehdotuksista?
- Saivatko ryhmäläiset samoja ehdokkaita?
- Oliko joku vaalikoneen ehdottamista ehdokkaista ryhmäläisille ennestään tuttu?
- Mistä puolueista vaalikoneen ehdottamat ehdokkaat olivat?
- Oliko ehdotuksissa enimmäkseen saman puolueen ehdokkaita vai erilaisia ehdokkaita erilaisista puolueista?
- Olivatko kysymykset ryhmäläisten mielestä vaikeita?
- Oliko jokin kysymys vaikea ymmärtää?
- Äänestäisivätkö ryhmäläiset vaalikoneen ehdottamaa ehdokasta vai valitsisivatko he oman ehdokkaansa jollakin muulla perusteella?

14. VIERAILEN EHDOKKAIDEN VAALITILAISUUKSISSA (TA SA VA AI)

TA SA: Ryhmä selvittää missä ja milloin eri ehdokkaat ovat tavattavissa ryhmäläisten omalla paikkakunnalla. Ryhmä muistaa, että vaalitulaisuuksia on monenlaisia, ehdokas voi olla tavattavissa puolueen vaalikojulla tai esiintyä paikkakunnan kauppakeskuksessa. Vaalitulaisuuksia on myös eri kokoisia: vaalikoju kunnan torilla on yhtä lailla vaalitulaisuus kuin monen ehdokkaan tapahtuma. Ryhmä huomaa, että isossa tilaisuudessa ehdokas ei välttämättä ehdi juttelemaan juuri oman ryhmänne kanssa, ja että puolueiden vaalikojuilla ei aina ole tavattavissa kaikkia ehdokkaita. Ryhmäläiset pohtivat yhdessä, mitkä tilaisuudet heitä erityisesti kiinnostavat, mutta ryhmä yrittää myös löytää eri puolueiden tilaisuuksia.

Ryhmä valitsee tutussa, lähellä olevassa tai muuten sopivassa paikassa olevia tilaisuuksia ja lähtee yhdessä tutustumaan ehdokkaisiin. Ryhmä vierailee vähintään kahden eri ehdokkaan tilaisuudessa. Ryhmäläiset yrittävät päästä juttelemaan ehdokkaiden kanssa, kertovat heille partiotoiminnasta ja esittävät kysymyksiä itselleen tärkeistä aiheista. Ryhmäläiset voivat myös kysyä ehdokkailta partion eduskuntavaalitavoitteista ja siitä, ajaisivatko ehdokkaat näitä tavoitteita jos heidät valittaisiin eduskuntaan. Ryhmä voi tätä varten etukäteen tutustua partion eduskuntavaalitavoitteisiin aktiviteetin “Tunnen partiolaisten eduskuntavaalitavoitteet” avulla. Partion eduskuntavaalitavoitteet ryhmäläiset voivat lyhyesti esitellä ehdokkaille sivustolta löytyvän Ehdokkaan taulun avulla.

Vastaavat aktiviteetit Partio-ohjelmassa:

TA: Kaupunkitarppo, kotiseutu, partio-ohjelma.fi

Yhteiskunta-tarppo, vaikuttaminen, partio-ohjelma.fi

SA: Osana yhteiskuntaa, kotikunnassa vaikuttamassa, partio-ohjelma.fi

15. OSALLISTUN VAALIPANEELIIN (TA SA VA AI)

TA SA: Ryhmä selvittää missä ja milloin ryhmäläisten omalla paikkakunnalla järjestetään vaalipaneeleja. Ryhmä valitsee omiin aikatauluihinsa sopivan paneelin ja lähtee yhdessä seuraamaan sitä. Ennen paneelia ryhmäläiset miettivät esimerkiksi viikkokokouksessa sopivia kysymyksiä, joita panelisteille voisi esittää. Paneelin

jälkeen ryhmä keskustelee yhdessä kokemuksesta ja pohtii esimerkiksi sitä, kuka paneeliin osallistuneista ehdokkaista esiintyi parhaiten.

Tehtävän voi tehdä myös etänä, katsomalla jonkin median tai järjestön lähettämän paneelin. Ryhmä voi esimerkiksi katsoa vaalitentin, johon puolueiden puheenjohtajat osallistuvat. Vaalipaneelin tai –tentin ryhmä voi katsoa joko yhdessä esimerkiksi viikkokokouksessa kololla, yhdessä jonkun ryhmäläisen luona tai kotona. Katsoessaan paneelia ryhmäläiset kirjoittavat muistiin erityisen kiinnostavia kohtia paneelin sisällöstä, osallistujien esiintymisestä tai muista mielenkiintoisista asioista. Ryhmä purkaa kerätyt ajatukset yhdessä esimerkiksi viikkokokouksessa ja keskustelee siitä, millaisia ajatuksia paneeli herätti. Alla apukysymyksiä keskusteluun:

- Millaisen mielikuvan ryhmäläiset saivat ehdokkaista? Oliko joku hymyilevä? Entä ärtynyt?
- Kuka ehdokkaista oli paras esiintyjä?
- Kuka toi asiansa parhaiten esille?
- Käsiteltiinkö paneelissa ryhmäläisiä kiinnostavia aiheita?
- Hermoistuiko tai korottiko joku ehdokas ääntään?
- Oliko jonkin ehdokkaan puhe epäselvää tai monimutkaista?
- Oliko keskustelussa jokin kohta, jota ryhmäläiset eivät ymmärtäneet?

Vastaavat aktiviteetit Partio-ohjelmassa:

TA: Kaupunkitarppo, kotiseutu, partio-ohjelma.fi

Yhteiskunta-tarppo, vaikuttaminen, partio-ohjelma.fi

SA: Osana yhteiskuntaa, kotikunnassa vaikuttamassa, partio-ohjelma.fi

16.OSALLISTUN RETKIVALTUUSTON TOTEUTTAMISEEN (TA SA VA AI)

TA SA: Tarpoja- tai samoajaryhmä voi toteuttaa retkivaltuuston oman ikäkautensa retkellä niin, että kaikista retkelle osallistuvista valitaan vaaleilla retkivaltuuston pääsevät. Jos kaikki haluavat päästä mukaan, niin vaaleja voidaan järjestää useammat, esimerkiksi niin, että jokaisen ruokailun yhteydessä valitaan uudet

retkivaltuuston edustajat. Retkenjohtajan on tärkeää huolehtia siitä, että kaikki halukkaat pääsevät olemaan retkivaltuustossa.

Koko lippukunnan retkellä voidaan toimia esimerkiksi niin, että retkeä johtavat vaeltajat ja aikuiset toteuttavat retkivaltuuston osana tarpojen ja/tai samoajien retken ohjelmaa. Tällöin on jälleen tärkeää huolehtia siitä, että vaikka kaikki eivät olisi valtuutettuja samaan aikaan, niin jokainen halukas kuitenkin pääsisi kokeilemaan valtuutettuna toimimista.

Retkivaltuuston ohje:

Ryhmäläiset järjestävät retkivaltuuston ryhmän tai lippukunnan retkellä. Retken alussa tai ennakoilla järjestetään retkivaltuustovaalit, joissa retken osallistujat ovat ehdolla. Vaaleilla valittu valtuusto osallistuu retken käytännön järjestelyihin retken johtajien opastuksella. Retkenjohtaja voi antaa retkivaltuustolle päätösvaltaa esimerkiksi ruokalistan tai iltanuotion laulujen osalta. Retkellä osallistujat voivat myös järjestää kysymyspaneelin, jossa retkivaltuuston jäsenten tulee perustella tehtyjä päätöksiä muille retkeläisille. Lopuksi osallistujat keskustelevat yhdessä siitä, miltä vaalit ja päätöksenteko tuntuivat.

Apukysymyksiä keskusteluun:

- Millä perusteella äänestit ehdokastasi?
- Miltä tuntui tulla valituksi tai olla tulematta valituksi?
- Onko tehokkaampaa, että vartio saa itse päättää omista asioistaan, kuin että koko lippukunta päättää kaikkien ryhmien asioista?
- Käyttikö retkivaltuusto päätösvaltaansa väärin?

Vastaavat aktiviteetit Partio-ohjelmassa:

TA: Yhteiskuntasuhde-tarppo, Yhteiskunta-suuntaus, partio-ohjelma.fi

Ohje roolileikkien ja muiden tehtävien purkukeskusteluun:

Tehtävän purkukeskustelun tarkoitus on tarjota osallistujille paikka kertoa niistä ajatuksista ja tunteista, joita tehtävä herätti. Lisäksi keskustelun ohjaajalla on tuhannen taalan paikka antaa osallistujille malli siihen, miten yhteiskunnallista keskustelua käydään asiallisesti ja kunnioittavasti.

Roolipelien alku

Ennen roolipelin aloittamista osallistujia voi olla hyvä lämmitellä leikillä, joka siirtää porukan leikin maailmaan ja ohjaa kohti päivän aihetta. Tähän tarkoitukseen sopii esimerkiksi tuttu

leikki, jota on muokattu aiheeseen liittyväksi. Muistuta alussa, että roolipeli on vain leikkiä: eläytyä saa, mutta on hyvä muistaa olla menemättä henkilökohtaisuuksiin. Ennen leikin alkua sovitaan roolipelin pelisäännöt. Jos tiedät jo etukäteen, että jotkut ryhmän jäsenet saattavat ottaa leikin raskaasti, voi olla hyvä sopia turvasana, jonka sanominen johtaa leikin loppumiseen.

Tehtävän purku

Jos aihe tuntuu liian isolta palalta, kannattaa pyytää luotsi tai muu aikuinen avuksi tehtävän tekemiseen. Tämä voi olla erityisen hyödyllistä, jos ryhmässä ei usein keskustella yhteiskunnallisista tai henkilökohtaisista teemoista.

Hyviä keskustelunaloituksia:

1. Miltä harjoitus tuntui? Oliko vaikeaa tai helppoa?
2. Mikä yllätti?
3. Oletko aiemmin kohdannut samankaltaisia tilanteita? Millaisia?
4. Millaisia ajatuksia tehtävä herätti?
5. Saitko uusia näkökulmia vaikuttamiseen, päätöksentekoon tai vaaleihin liittyen?
6. Vaikuttaako tämä toimintaasi jatkossa? Miksi, miksi ei?

Purkuvaiheessa kannattaa antaa tilaa keskustelulle ja odottaa, että kaikki halukkaat uskaltavat avata suunsa. Jos johtaja huomaa, että joku ryhmäläisistä ei meinaa uskaltaa puhua, voi johtaja lempeästi rohkaista kysymällä, mitä hänellä on mielessä. Johtajan tulee kuunnella, mitä osallistujat sanovat, tekemättä olettamuksia ihmisten taustoista tai sitoumuksista.

Keskustelun ohjaajan on hyvä olla mahdollisimman neutraali. Pääsääntöisesti voi olla hyvä häivyttää oma mahdollinen puoluekanta, jotta osallistujat kokevat helpommaksi ilmaista omia näkemyksiään. Voi kuitenkin olla, että omien ajatusten ja arvojen jakaminen madaltaa osallistujien kynnystä kommentoida.

Jos joukossa on vahvoja kantoja, keskustelijaa voi haastaa näkemään asia toisestakin näkökulmasta. Toisaalta, jos vahvan kannan keskustelija ei osaa perustella näkökulmaansa, koeta auttaa häntä sanoittamaan mielipidettään.

On tärkeää, ettei osallistujien kantoja tyrmätä tai teilata. Jos muut osallistujat käyttäytyvät epäkunnioittavasti toisiaan kohtaan, esimerkiksi haukkumalla muiden mielipiteitä, ohjaajan tulee puuttua käytökseen jämäkästi. Eri mieltä saa olla, mutta keskustelussa tulee pyrkiä käsittelemään asioita ja punnitsemaan niiden eri puolia.